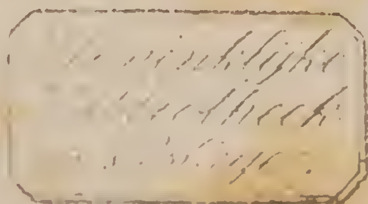
COMMENTARII
DE REBVS
IN
SCIENTIA NATVRALI
ET
MEDICINA
GESTIS.

PRIMAE DECADIS INDEX TRIPLEX.

LIPSIAE MDCCLXX.
APVD IOH. FRIDERICVM GLEDITSCH
Venduntur etiam
Amſtelodami apud I. Schreuder, Londini apud Io. Nourſe, Parſiis apud
Briaſſon, Patauii apud I. Manfré, Holmiae apud L. Saluium.

LECTORI BENEVOLO
S. P. D.
D. CHRISTIANVS GOTTLIEB LVDWIG.

In conſcribendis commentariis de rebus in ſcientia naturali et medicina geſtis, multa profecto et grauia non ſolum per tempora belli, ſed et poſtea ſe obiecerunt impedimenta, vt ſtudium, hac in re collocatum, iam dudum neglexiſſemus, niſi monitis amicorum excitati, ad eos continuandos denuo impulſi fuiſſemus. Taedium mouerem Lectoribus et ingratas mihi res repeterem, ſi omnia incommoda recenſerem, quae, quanquam editionem non plane impedierunt, quandam tamen ei moram obiecerunt.

Laetus nunc has res obliuioni trado, cum ſpes haud inanis me alat, fore vt decimo quinto volumine nunc finito, reliqua quinque volumina cum ſupplementis neceſſariis et indicibus, ad alteram decadem pertinentibus, ad finem deduci poſſint. Non ſolum enim de libris iam collectis aut colligendis, et commercio literario ad noua phyſico-medica tradenda neceſſario, ſed etiam de ſcribendis recenſionibus, ita a me cautum atque prouiſum eſt, vt ſine intermiſſione editio continuari poſſit. Ac ſi vel maxime interea aut ſenium vires meas opprimat, aut vita finiatur, eos tamen relinquam amicos, qui, quod incepi opus, ſine mora finire poſſunt. Cum igitur variis huius inſtituti Fautoribus gratias nunc perſoluo, quod me vacillantem adhortationibus ſuſtinuerunt, eos etiam exhortor, vt beneuolentiam mihi et amicis meis nec impoſterum denegent.

Etſi vero alia impedimenta recenſere nolo, vnum tamen, quod elaborationem et editionem indicum ad primam decadem voluminum, et ad volumen ſeparatum, quod ſupplementa continet, pertinentium, retardauit, nunc commemorandum eſt. Promiſimus iam in praemonito ad Lectores Vol. IX. Part. II. p. 367.

et

et poſtea etiam in praefatione ad ſupplementa anno ſexageſimo tertio incepta indices vniuerſales operi periodico perquam neceſſarios. Omnes enim, qui hiſtoriam literariam medicam ab anno quinquageſimo huius ſeculi ex commentariis noſtris ſeligere cupiunt, ſatis intelligunt, taedioſum laborem eſſe, per omnes indices in ſingulis voluminibus errare, ſi alicuius rei notitiam quaeramus. Neque vero eos indices, quos in vſus priuatos eo fine concinnaueramus, vt vniuerſi operis argumentum quodammodo perſpicere poſſemus, prelo ſubmittere poteramus, cum in his alia neglecta, alia tantum obiter annotata eſſent. Quamobrem omnino de noua elaboratione in excerpendo et ordinando, per nouam lectionem, cogitandum erat.

Citius vero hoc opus finiri poſſe opinabamur, ſi labores inter plures diſtribuerentur, ſed cum is conſenſus, qui indices ſibi ſimiles ſiſteret, inter varios obtineri haud poſſit, conſilium hoc rurſus omiſſum eſt. Tandem Vir experientiſſimus GODOFREDVS FROEHLICH, qui nunc in Luſatia ſuperiori medicinam cum laude facit, et antea, cum diu nobiscum eſſet, inſtituti noſtri rationes penitus cognouerat et iam inde a decimo volumine indices

indices ſingulares confecerat, huic operi ſolus vacauit, et omnibus voluminibus accurate perluſtratis, triplicem indicem, quem hic exhibemus, elaborauit. Quemadmodum vero Amico optimo decentes nunc palam gratias ago, ſic nullus dubito, multos quoque ex Fautoribus noſtris idem mecum facturos eſſe.

Continet itaque primus index, qui *hiſtoricus* eſt, praecipue ea, quae in nouis phyſico-medicis ſingularum cuiuslibet voluminis partium tradita ſunt, adſperſis nonnullis excerptis hiſtorici argumenti. In hoc igitur vniuerſitatum literariarum, academiarum et aliarum ſocietatum, quatenus res phyſico-medicas concernunt, fata, inſtitutiones, doctores et ſocii, muneraque a variis profeſſoribus et doctoribus ſuſcepta, porro partes doctrinarum ab academiis et ſocietatibus phyſico-medicis tractatarum, vt quaeſtiones propoſitae et praemiis ornatae, deinde inuenta et tentamina ſimilia, tandem vel obitus medicorum tantum, vel breuis vitae deſcriptio, vel memoria in vniuerſae vitae enarratione et libris editis, indicantur. Ex hac enim notitia hiſtoria literaria medica recentior, quantum noſtro ſtudio fieri potuit, illuſtratur.

Secundus

Secundus index *librorum et obſeruationum* eſt, in eo itaque libri, diſſertationes academicae et alii libelli et commentationes, quorum recenſio a nobis propoſita eſt, ſecundum ordinem Auctorum indicantur. Diaria itaque et incognitorum Auctorum libri in principio collocantur, paulo poſt reliqua ex ordine literarum. Haec autem ita ordinauimus, vt nomini Auctoris primo libros et libellos, praecipuis tantum tituli verbis indicatis, poſtea vero commentarios et obſeruationes, in varia diaria inſertos, adiiceremus, hasque aſteriſco notaremus. Incognitorum vero Auctorum ſingulares obſeruationes hic quidem non inueniuntur, in tertio tamen indice non neglectae ſunt. De incertis ſaepe diſſertationum academicarum Auctoribus monitum repetimus, quod Vol. III. Part. II. p. 360. propoſitum eſt, nos praeſidem ſemper vt Auctorem indicaſſe, vbi vero certi fuimus, reſpondentem Auctorem eſſe, ibi et eius nomen in indicem retulimus, ne laudi eorum aliquid detraheretur.

Index tertius qui *ſpecialis rerum* eſt, omnes in commentariis noſtris enumeratas res indicat, et vt in vniuerſum ordinem literarum ſequuti ſumus, ſic in ſubiunctis cuique titulo vocabulis, quantum fieri potuit, eundem ordinem

nem tenuimus. Quod, etiamſi in tanta rerum copia non ſemper recte fieri potuerit, is, qui omnes titulos, vocabulo cuidam ſubiectos, breuiter percurrit, ea, quae vel ſub hoc vel alio interdum vocabulo citata ſunt, facile inveniet. Etiam eas interdum res in indicem hunc retulimus, quae in commentariis noſtris non multis verbis explicantur, id vero ideo fecimus, vt diſquirentes tantum monerentur, in quonam libro haec vel illa res vberius pertractata ſit.

Cum etiam in tam amplo et diuturno opere errores nonnulli irrepſerint, hos quoque excerpere et in indice quarto corrigere, conſtitutum nobis erat. Sed, labore incepto, facile vidimus, plurimos ex iis vel leuiores vel tales eſſe, quae iam in emendandis ſingulorum voluminum reperiuntur, vel a quolibet Lectore attento annotari poſſunt; quam ob rem tandem hunc indicem prorſus neglex_imus.

I. INDEX

I.

INDEX

HISTORICVS

INDEX HISTORICVS.

Prior numerus volumen, poſterior paginam, *S* ſupplementa indicat.

A.

Bono-

de Chi-

Dethar-

E.

Eller,

Hoſty,

Mangold,

Muſſipon-

Pott,

Schubert,

Steller,

T.

V.

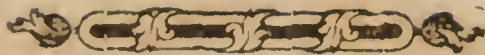
Walther,

II. INDEX

II.

INDEX

LIBRORVM ET OBSERVATIONVM.

INDEX
LIBRORVM ET OBSERVATIONVM.

Traité

* Ammanus,

Battarra,

Berryat,

*Bornainville,

Burggrafii,

C.

* Crusius,

*Delius,

F. Faber,

F.

*Heiſter,

*Hiorter,

*Iohnftone,

*Louis

*Menghi-

Missa,

Q.

R.

*Ribe,

*Riedel,

*Runeberg,

S.

*Wykstr

III. INDE

III.

INDEX

RERVM SPECIALIS

INDEX RERVM SPECIALIS.

Prior numerus volumen, alter paginam, S supplementorum volumen indicat.

A.

INDEX RERVM SPECIALIS.

Acetum,

INDEX RERVM SPECIALIS.

Acrostichi,

INDEX RERRVM SPECIALIS.

Aer,

Aer,

Animus,

B.

Beatificatio

Borech,

Coatius,

Corpus

Cutis

Deſtillatio,

F. Faciales

F.

Fibra

G.

I.

Imaginatio

N.

O.

Omentum,

Opium,

Pectus,

Periosteum,

Peruuianus

Petrefacta

Plantago

Rubinus

Sanguis,

Saſſafras,

Specifica

Staphiſagria,

Strumae,

T. Tabacus,

T.

Talcum,

Temperamenta,

Vegetabile

Venaeſectio,

Vifus,

W.

X.

Y.

Z.